

แนวคิดเรื่องการกระทำความผิดกรรมเดียว หลายกรรม

ศิระ บุญภินันท์¹

คำนำ

การกระทำความผิดใดเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวหรือหลายกรรมนั้น เป็นเรื่องยากเรื่องหนึ่งในการศึกษากฎหมายอาญา เมื่อผู้เขียนได้รับมอบหมายให้บรรยายเรื่องนี้ในวิชากฎหมายอาญาภาคทั่วไป ณ วิทยาลัยตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จึงได้จัดทำคำบรรยายขึ้น โดยได้แนวคิดหลักจากหนังสือกฎหมายอาญาภาค 1 และรวมหมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกากฎหมายอาญาของ ศ. จิตติ ดิงศภัทย์ และหนังสือกฎหมายอาญา ภาค 1 ของ รศ. ดร. เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ เมื่อท่านกัจจนา ตรีนุรักษ์ อัยการจังหวัดราชบุรี ได้จัดทำหนังสือที่ระลึกในโอกาสครบรอบ 72 ปีการก่อตั้งสำนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี ผู้เขียนจึงได้เรียบเรียงตัดทอนคำบรรยายดังกล่าวเป็นบทความนี้

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 เมื่อการกระทำใดอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ใช้กฎหมายที่มีบทหนักที่สุด ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด

มาตรา 91 เมื่อปรากฏว่าผู้ใดได้กระทำการอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ศาลลงโทษผู้นั้นทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป....

ต่างกรรมต่างวาระ

แต่เดิมการวินิจฉัยว่าการกระทำใดเป็นกรรมเดียวหรือหลายกรรม ใช้หลักต่างกรรมต่างวาระ แต่เกิดปัญหาว่าการกระทำวาระเดียวกันอาจเป็นหลายกรรมได้ เช่น ใช้มือซ้ายตีคนหนึ่ง และมือขวาตีอีกคนหนึ่ง จึงได้เปลี่ยนการวินิจฉัยโดยใช้หลักเจตนา ซึ่ง ศ. จิตติ ดิงศภัทย์ เห็นว่าเจตนาหมายถึงเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสอง แต่ศาลฎีกาเห็นว่าเป็นความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์

เจตนา

หมายถึงเจตนาตามมาตรา 59 วรรคสอง ได้แก่

- รู้สำนึกในการที่กระทำ
- ประสงค์ต่อผล หรือเล็งเห็นผล

เช่นเจตนาฆ่า มาตรา 288

- รู้สำนึกในการที่กระทำ
- ประสงค์ต่อผลให้ตาย หรือเล็งเห็นผล

---

¹ อัยการผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายพัฒนากฎหมาย

เจตนาจะเป็นตัวกำหนดว่าเป็นกักรรม การกระทำ 1 อัน มีเจตนาเดียว ย่อมเป็นกรรมเดียว และการกระทำหลายอัน หลายเจตนา ย่อมเป็นหลายกรรม แต่การกระทำ 1 อัน หากมีหลายเจตนา จะเป็นหลายกรรม และการกระทำหลายอัน หากมีเจตนาเดียว จะเป็นกรรมเดียว

ความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์

เป็นสาเหตุ หรือมูลเหตุจูงใจ หรือเจตนาพิเศษ ในการกระทำความผิด กล่าวคือกระทำความผิดเพื่อเหตุใด เช่นบุกรุกบ้านของหญิงเพื่อข่มขืนหญิงนั้น และได้ข่มขืนสำเร็จ ดังนี้ การบุกรุกนั้นทำไปโดยมีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เพื่อข่มขืน

กรณีนี้ ศ. จิตติ ติงศรัทธี เห็นว่าเป็น 2 กรรม กล่าวคือการบุกรุกเป็นเจตนาหนึ่ง และการข่มขืนเป็นอีกเจตนาหนึ่ง แต่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นกรรมเดียว กล่าวคือการบุกรุกนั้นกระทำไปโดยมีความมุ่งหมายเพื่อข่มขืน อันเป็นความมุ่งหมายเดียวหรือเจตนาเดียว โดยศาลฎีกาเรียกความมุ่งหมายว่า เจตนา โดยเรียกต่าง ๆ กันเช่น มีเจตนาแท้จริงเพื่อข่มขืน หรือ มุ่งประสงค์ที่จะข่มขืน ดูคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2360/2531

เจตนาเดียว เจตนาเดิม เจตนาใหม่ เจตนารวม

กรณีทำร้ายร่างกาย ก. โกรธ ข. จึงชก ข. ไป 1 ที เมื่อชกแล้ว ก. เห็น ค. ซึ่งเป็นศัตรูเก่าของ ก. เดินผ่านมา จึงชก ค. 1 ที ดังนี้ การที่ ก. ชก ข. กระทำโดยมีเจตนาทำร้าย เมื่อชกแล้วเจตนาอันย่อมสิ้นสุดลง เมื่อเห็น ค. เดินผ่านมาจึงชกนั้นเป็นเจตนาทำร้ายอีกเจตนาหนึ่งต่างหากจากเจตนาแรก กรณีนี้ ก. มีเจตนาทำร้าย 2 เจตนา เป็นความผิดฐานทำร้าย 2 กรรม

หาก ก. ชก ข. 1 ที ข. ล้มลง ก. จะเข้าไปชกซ้ำ ค. ซึ่งเป็นเพื่อน ข. ได้กระโดดเข้ามาขวางมิให้ ก. ชกซ้ำ ก. จึงชก ค. ล้มลง แล้วกลับไปชก ข. อีก 1 ครั้ง ดังนี้ การที่ ก. ชก ข. ครั้งแรกเป็นเจตนาทำร้าย เมื่อ ค. เข้ามาขวาง ก. เกิดเจตนาทำร้ายอันใหม่ขึ้นจึงทำร้าย ค. ไป เป็นคนละเจตนา กับเจตนาทำร้ายเดิม แต่เมื่อ ก. หันกลับไปชก ข. อีกเป็นครั้งที่สองนั้น เป็นเจตนาทำร้ายต่อเนื่องจากเจตนาอันแรกนั่นเอง การชก ข. ครั้งที่ 1 และ 3 จึงเป็นเจตนาเดียวกัน เป็นกรรมเดียว ส่วนการทำร้าย ค. เป็นเจตนาที่เกิดขึ้นใหม่ จึงเป็นทำร้าย 2 กรรม

ก. โกรธ ข. และ ค. จึงเจตนาทำร้ายทั้งสองคน เมื่อ ข. ค. เดินผ่าน ก. โยนระเบิดใส่ ข. ค. บาดเจ็บ กรณีเป็นเจตนารวมที่จะทำร้ายทั้ง ข. และ ค. หรือเป็นเจตนาเดียวที่จะทำร้ายคน 2 คน มิใช่ 2 เจตนา เป็นกรรมเดียว

ก. โกรธ ข. และ ค. จึงเจตนาทำร้ายทั้งสองคน เมื่อ ข. ค. เดินผ่าน ก. จึงชกทั้งสองคน โดยชก ข. ก่อน 1 ที แล้วจึงชก ค. 1 ที กรณีเป็นเจตนารวมที่จะทำร้ายทั้ง ข. และ ค. หรือเป็นเจตนาเดียวที่จะทำร้ายคน 2 คน มิใช่ 2 เจตนา การทำร้าย ข. ก่อนแล้วจึงค่อยทำร้าย ค. นั้น เพราะโดยสภาพไม่อาจทำร้ายคน 2 คนในเวลาเดียวกันได้ เป็นความผิดฐานทำร้ายกรรมเดียว

ข. ขับรถมามี ค. และ ง. นั่งอยู่ด้วย ข. ขับรถปาดหน้ารถ ก. ๆ โกรธจึงปาดกลับแล้วบังคับให้ ข. หยุด แล้ว ก. เปิดประตูรถ ข. แล้ว ชก ข. ค. ง. ตามลำดับ เป็นเจตนารวมที่จะทำร้ายทั้ง ข. ค. และ ง. จึงเป็น เจตนาเดียว เป็นทำร้ายกรรมเดียว

หาก ก. โกรธจึงขับรถชนท้ายทำให้รถของ ข. ตกลงเหว ดังนี้ เป็นเจตนารวมที่จะฆ่าทุกคนในรถนั้น เป็นเจตนาเดียว เป็นกรรมเดียว

ก. ต้องการชกนายกรัฐมนตรีนครินทร์ ซึ่งมีนายตำรวจคุ้มกันคนที่ 1 และ 2 ยืนอยู่ข้างหน้า ก. จึงต้องชกตำรวจคนที่ 1 ก่อน และจึงชกตำรวจคนที่ 2 แล้วจึงเข้าไปชกนายกรัฐมนตรีนครินทร์ได้ ดังนี้ เป็นเจตนารวมที่จะชกคนทั้งสาม แต่ต้องชกตำรวจคนที่ 1 ก่อน แล้วจึงจะชกตำรวจคนที่ 2 หลังจากนั้นจึงจะชกนายกรัฐมนตรีนครินทร์ได้ เป็นทำร้ายกรรมเดียว

ก. นั่งทานข้าวอยู่ในร้านอาหาร เกิดรำคาญวัยรุ่นโตะข้าง ๆ ซึ่งมีอยู่ 5 คนที่กำลังดื่มเหล้าเมาและส่งเสียงดัง ก. จึงโยนระเบิดใส่วัยรุ่นทั้งห้าคนนั้นบาดเจ็บ เป็นเจตนารวมที่จะทำต่อวัยรุ่นทั้งห้า เป็นเจตนาเดียว จึงเป็นกรรมเดียว

หรือหาก ก. เข้าไปชกวัยรุ่นนั้นที่ละคน ก็เป็นเจตนารวมที่จะทำต่อวัยรุ่นทั้งห้า เป็นเจตนาเดียว จึงเป็นกรรมเดียว

จึงเห็นได้ว่า เจตนาทำร้ายนั้น มิใช่ทำร้ายคนหนึ่งเป็นเจตนาหนึ่ง ทำร้ายอีกคนหนึ่งเป็นอีกเจตนาหนึ่งเสมอไป หากเจตนาหนึ่งเป็นเจตนารวมที่จะทำร้ายคนหลายคน ย่อมเป็นเจตนาเดียว เป็นกรรมเดียว

กรณีลักทรัพย์ ก. เห็น ข. วางขนมบนโต๊ะ จึงเอาขนมนั้นไปทาน เมื่อทานแล้วเกิดคอแห้งจึงมองหาเห็นโต๊ะกระป๋องของ ข. วางอยู่บนเก้าอี้ จึงหยิบเอาไปดื่ม ดังนี้ ครั้งแรก ก. มีเจตนาเอาขนมไป ต่อมาจึงค่อยมีเจตนาเอาโต๊ะไป เป็นลักทรัพย์ 2 เจตนา เป็น 2 กรรม

แต่ถ้า ก. เจตนาเอาทั้งขนมและโต๊ะ ดังนี้ เป็นเจตนารวมที่จะลักเอาทรัพย์ทั้ง 2 อย่างเป็นเจตนาเดียวที่จะเอาทั้งสอง เป็นกรรมเดียว แม้ ก. เอาขนมไปทานก่อน แล้วจึงค่อยเอาโต๊ะไปดื่ม ก็เป็นแต่เพียงลำดับในการเอาไป ไม่ทำให้เป็น 2 กรรม

ก. เข้าไปลักทรัพย์ในบ้าน ข. เมื่อออกมาแล้วจึงสำรวจดูว่าบ้านใดลืมล็อคประตู พบว่าบ้าน ค. ลืมล็อค จึงเข้าไปลักทรัพย์ ดังนี้ ก. เจตนาลักทรัพย์ในบ้าน ข. เจตนาหนึ่ง เมื่อเสร็จสิ้นการลักทรัพย์ ข. แล้ว จึงค่อยเกิดเจตนาลักทรัพย์ในบ้าน ค. เป็นเจตนาใหม่ กรณีเป็น 2 เจตนา เป็น 2 กรรม

ก. ข. ค. เจตนาปล้นบ้านในหมู่บ้านหนึ่งซึ่งมี 10 หลัง จึงทยอยปล้นทีละหลังจนครบ เป็นเจตนารวมที่จะปล้นบ้านทั้งหมด เป็นเจตนาเดียว มิใช่ 10 เจตนา

ก. ชูปืนขู่นักศึกษาในห้อง 18 คนให้ถอดของมีค่าส่งให้ แล้ว ก. ทยอยเอาทรัพย์นักศึกษาไปที่ละคน เป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ ตามมาตรา 339 เป็นเจตนารวมที่จะชิงทรัพย์นักศึกษาทั้งห้อง เป็นเจตนาเดียว

ก. ยืนรอหน้าห้องเรียน เมื่อพัก นักศึกษาเดินออกจากห้อง ก. ฉกของมีค่าจากนักศึกษาที่เปลือย เช่น นักศึกษาคนที่ 1 เปลือย ก. ฉกเอาโทรศัพท์มือถือไป นักศึกษาคนที่ 2 ระวังตัว ก. ไม่อาจฉกทรัพย์ได้ นักศึกษาคนที่ 3 เปลือย ก. ฉกเอาปากกาไป เป็นความผิดฐานวิ่งราวทรัพย์ ตามมาตรา 336 เป็นเจตนากระทำต่อ

นักศึกษาแต่ละคนแยกกันไปแล้วแต่โอกาสจะอำนวย เมื่อ ก. กระทำต่อนักศึกษาคนที่ 1 เป็นเจตนาหนึ่ง เมื่อทำต่อนักศึกษาคนที่ 3 เป็นอีกเจตนาหนึ่ง รวมเป็น 2 เจตนา เป็น 2 กรรม

จึงเห็นได้ว่า เจตนาลักทรัพย์นั้น มิใช่ลักทรัพย์หนึ่งเป็นเจตนาหนึ่ง และลักทรัพย์อีกหนึ่งเป็นอีกเจตนาหนึ่ง กรณีอาจเป็นเจตนาเดียวกันได้ หากผู้กระทำมีเจตนารวมที่จะลักทรัพย์ทั้งสองนั้น

เจตนารวม การชิงทรัพย์นักศึกษาทั้งห้อง หรือปล้นทรัพย์คนโดยสารรถไฟทั้งโบกี้ หรือปล้นทรัพย์คนโดยสารรถทัวร์ทั้งคัน หรือปิดหมู่บ้านปล้นทั้งหมู่บ้าน หรือฆ่าคนโดยสารเครื่องบินทั้งลำ หรือฆ่าคนในตึกทั้งตึก ต่างเป็นเจตนารวมที่จะกระทำต่อนักศึกษาทั้งห้อง หรือคนโดยสารทั้งคันหรือทั้งโบกี้หรือทั้งลำหรือชาวบ้านทั้งหมู่บ้านหรือคนทั้งตึก เป็นเจตนารวม เป็นกรรมเดียว

แต่การข่มขืนหญิงทั้งคันรถโดยสารไม่เป็นเจตนารวม กล่าวคือเป็นเจตนาข่มขืนแยกตามรายตัวผู้เสียหาย อาจเนื่องจากชายคนหนึ่งไม่อาจข่มขืนหญิงหลายคนได้ในเวลาเดียวกัน และหญิงคนหนึ่งย่อมไม่อาจถูกข่มขืนได้โดยชายหลายคนในเวลาเดียวกัน เช่น ก. ใช้ปืนจี้บังคับข่มขืนนางสาวหนึ่ง สอง และสาม ซึ่งนั่งมาด้วยกันในรถ ดังนี้ ก. มีเจตนาข่มขืนหนึ่ง เจตนาหนึ่ง และมีเจตนาข่มขืนสองอีกเจตนาหนึ่ง และเจตนาข่มขืนสามอีกเจตนาหนึ่ง เป็น 3 เจตนา เป็น 3 กรรม

การกระทำความผิดซ้อน

การชก 3 ที หรือการยิง 3 นัด หรือการลักทรัพย์ 3 ชิ้น หรือการบีบคอ 3 ครั้ง หรือการข่มขืน 3 ครั้ง ในคราวเดียว ต่างเป็นการกระทำความผิดซ้อน กล่าวคือในคราวเดียวกันหรือวาระเดียวกันมีการกระทำความผิดเดียวกันหลายครั้ง ซึ่งการกระทำความผิดซ้อนเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเดียวกัน จึงเป็นความผิดกรรมเดียว

ความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป

พนักงานร้านขายของลักสินค้าในร้าน 3 วัน วันแรกลักนม วันที่สองลักกาแฟ วันที่สามลักขนมปัง เป็นความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป ซึ่งมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. มีการกระทำหลายอันโดยผู้กระทำความผิดคนเดียว
2. มีการละเมิดกฎหมายในฐานความผิดเดียวกัน (รวมถึงฐานที่ใกล้เคียงกันด้วย เช่น ทำให้เสียทรัพย์กับวางเพลิงเผาทรัพย์ หรือฆ่าคนตายที่รวมทำร้ายร่างกายเอาไว้ด้วย)
3. มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์อันเดียวกันในการกระทำความผิดหลายอันนั้น

แยกเป็น 2 กรณี

1. หลายคราว (ต่างวาระ) เช่น ก. จับ ข. ไปขังไว้เพื่อทำร้ายทุกวัน วันแรก ก. ชก ข. 3 ที วันที่สอง ชก 2 ที วันที่สามชก 1 ที การชกวันแรกกับวันที่สองเป็นความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป เข้าหลักเกณฑ์ข้างต้น กล่าวคือ

- มีการกระทำคือ การชก 5 อัน โดยผู้กระทำผิดคนเดียว

- มีการละเมิดกฎหมายในฐานความผิดเดียวกัน คือการทำร้ายร่างกาย
  - มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกัน คือการทำให้ ข. ได้รับความเจ็บ การชกในวันที่สามใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกัน
- ดังนั้น การชก 3 วัน รวม 6 ทีจึงเป็นกรรมเดียวที่ยึดออกไป มีใช้ 3 กรรม
2. การกระทำอันหนึ่งเพื่อกระทำอีกอันหนึ่งในฐานความผิดเดียวกัน ซึ่งแยกเป็น 2 กรณีคือใน ทันที่ทันใด (วาระเดียวกัน) และมีระยะห่าง (ต่างวาระ)

การกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งในฐานเดียวกัน ในทันทีทันใด (วาระ เดียวกัน)

- เจาะตู้เซฟ แล้วฉีกพินัยกรรมที่เก็บในตู้เซฟ
- มีการกระทำ 2 อัน คือ เจาะตู้เซฟ และฉีกพินัยกรรม เป็นความผิดฐานเดียวกัน คือทำให้เสียหาย ตามมาตรา 358
- กรณีนี้ใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยึดออกไป ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่า
1. มีการกระทำหลายอันโดยผู้กระทำความผิดคนเดียวกัน กล่าวคือเจาะตู้เซฟ และการฉีก พินัยกรรม
  2. มีการละเมิดกฎหมายในฐานความผิดเดียวกัน คือทำให้เสียหาย
  3. มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกันในการกระทำผิดหลายอันนั้น กล่าวคือเจาะตู้เซฟนั้น ทำเพื่อฉีกพินัยกรรม
- การกระทำความผิดทั้ง 2 อันจึงเป็นกรรมเดียว

หากพิจารณาที่เจตนา การกระทำความผิดทั้ง 2 อันมีเจตนาเดียวกันหรือไม่

การเจาะตู้เซฟ ผู้กระทำประสงค์ต่อผลให้ตู้เซฟทะลุ การฉีกพินัยกรรม ผู้กระทำประสงค์ต่อผลให้ พินัยกรรมขาด อาจทำให้เห็นได้ว่า ต่างเจตนาอีก แต่หากพิจารณาเจตนารวมเทียบกรณีลักทรัพย์ เช่นคนร้าย เข้าไปในบ้าน เห็นวิทยุและคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก จึงเกิดเจตนาลักทั้ง 2 สิ่งนั้น โดยหยิบเอาวิทยุไปก่อน แล้วจึง หยิบเอาคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กไป ดังนี้ เจตนาคือเอาทั้งวิทยุและคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กไปเป็นเจตนาเดียวแต่แยก การกระทำเป็น 2 ครั้ง มีใช้มีเจตนาเอาวิทยุไปเจตนาหนึ่ง และเอาคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กไปอีกเจตนาหนึ่ง

จึงเห็นได้ว่า ผู้กระทำมีเจตนาโดยรวมที่จะเจาะตู้เซฟและฉีกพินัยกรรม จึงเป็นเจตนาเดียวที่จะกระทำ ความผิด 2 อัน เมื่อเป็นเจตนาเดียว การกระทำความผิดทั้ง 2 อันย่อมเป็นกรรมเดียว

- เจาะประตูบ้านแล้วเข้าไปวางเพลิงเผาบ้าน
- มีการกระทำ 2 อัน คือการเจาะประตูบ้าน และการวางเพลิง (ความจริงยังมีการกระทำอีกอันหนึ่ง คือ การเข้าไปอันเป็นการบุกรุก แต่จะขอไม่กล่าวถึงเพื่อง่ายต่อการทำความเข้าใจ)
- ใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยึดออกไป กล่าวคือ

1. มีการกระทำหลายอันโดยผู้กระทำความผิดคนเดียวกัน กล่าวคือการเจาะประตูบ้าน และการวางเพลิง

2. มีการละเมิดกฎหมายในฐานความผิดเดียวกัน เรื่องนี้ละเมิดกฎหมาย 2 ฐาน คือทำให้เสียทรัพย์ มาตรา 358 และวางเพลิงเผาทรัพย์ มาตรา 218 (1) แต่ตั้งได้กล่าวมาว่า ฐานเดียวกันนั้นหมายถึงฐานที่ใกล้เคียงกันได้ การวางเพลิงเผาทรัพย์ย่อมทำให้ทรัพย์เสียหายหรือถูกทำลาย จึงเป็นฐานที่ใกล้เคียงกับทำให้เสียทรัพย์

3. มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกันในการกระทำผิดหลายอันนั้น กล่าวคือการเจาะประตูเพื่อเข้าไปวางเพลิงเผาบ้าน

หากพิจารณาที่เจตนา เห็นว่าผู้กระทำมีเจตนาโดยรวมที่จะทำลายประตูและเผาบ้าน มิใช่เจตนาทำลายประตูเจตนาหนึ่ง และเผาบ้านอีกเจตนาหนึ่ง จึงเป็นเจตนาเดียว ย่อมเป็นกรรมเดียว

การกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งในฐานเดียวกัน โดยมีระยะห่าง (ต่างวาระ)

- ลักกุญแจรถ แล้วนำกุญแจนั้นไปไขลักรถ

มีการกระทำ 2 อัน คือ ลักกุญแจรถ และการลักรถ เป็นความผิดฐานเดียวกัน คือลักทรัพย์ ตามมาตรา 334

กรณีนี้ใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่า

1. มีการกระทำหลายอันโดยผู้กระทำความผิดคนเดียวกัน กล่าวคือการลักกุญแจรถ และการลักรถ

2. มีการละเมิดกฎหมายในฐานความผิดเดียวกัน คือลักทรัพย์

3. มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกันในการกระทำผิดหลายอันนั้น คือการลักรถ

การกระทำความผิดทั้ง 2 อันจึงเป็นกรรมเดียว

ในเรื่องเจตนา การลักกุญแจรถ ผู้กระทำประสงค์ต่อผลให้เอากุญแจรถไปได้ การลักรถ ผู้กระทำประสงค์ต่อผลให้เอารถไปได้ อาจทำให้เห็นได้ว่า ต่างเจตนากัน แต่หากพิจารณาเจตนารวมเทียบกรรมลักทรัพย์ เช่นคนร้ายเข้าไปในบ้าน เห็นตู้เย็นและเครื่องซักผ้า จึงเกิดเจตนาลักทั้ง 2 สิ่งนั้น วันแรกลักเอาตู้เย็นไป วันต่อมาจึงกลับมาลักเอาเครื่องซักผ้าไป ดังนี้ เจตนาคือลักเอาทั้งตู้เย็นและเครื่องซักผ้าไปเป็นเจตนาเดี่ยวแต่แยกการกระทำเป็น 2 วัน มิใช่มีเจตนาเอาตู้เย็นไปเจตนาหนึ่ง และเอาเครื่องซักผ้าไปอีกเจตนาหนึ่ง

จึงเห็นได้ว่า ผู้กระทำมีเจตนาโดยรวมที่จะลักกุญแจรถ และลักรถ จึงเป็นเจตนาเดี่ยวที่จะกระทำความผิด 2 อัน เมื่อเป็นเจตนาเดี่ยว การกระทำความผิดทั้ง 2 อันย่อมเป็นกรรมเดียว

- ลักบัตรเอทีเอ็ม แล้วนำบัตรนั้นไปกดเงินจากตู้เอทีเอ็ม

มีการกระทำ 2 อัน คือ ลักบัตรเอทีเอ็ม และลักเงินจากตู้เอทีเอ็ม เป็นความผิดฐานเดียวกัน คือลักทรัพย์ ตามมาตรา 334

กรณีนี้ใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่า

1. มีการกระทำหลายอันโดยผู้กระทำความผิดคนเดียวกัน กล่าวคือการลักบัตรเอทีเอ็ม และลักเงิน จากตู้เอทีเอ็ม

2. มีการละเมิดกฎหมายในฐานความผิดเดียวกัน คือลักทรัพย์

3. มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกันในการกระทำผิดหลายอันนั้น คือการลักเงิน กล่าวคือ การลักบัตรเอทีเอ็ม เพื่อนำบัตรนั้นไปลักเงิน

การกระทำความผิดทั้ง 2 อันจึงเป็นกรรมเดียว

ในส่วนเจตนา การลักบัตรเอทีเอ็ม ผู้กระทำประสงค์ต่อผลให้อาบัตรไปได้ การลักเงิน ผู้กระทำ ประสงค์ต่อผลให้อาเงินไปได้ อาจทำให้เห็นได้ว่าต่างเจตนาอีก แต่หากพิจารณาเจตนารวม ว่าผู้กระทำเจตนา ลักทั้งบัตรและเงิน เป็นเจตนาเดียว แต่แยกการกระทำเป็น 2 อัน เมื่อเป็นเจตนาเดียว การกระทำความผิดทั้ง 2 อันย่อมเป็นกรรมเดียว

- **แจ้งความเท็จต่อพนักงานสอบสวนว่าโฉนดที่ดินหาย แล้วนำใบแจ้งความไปแจ้งความเท็จต่อ เจ้าพนักงานที่ดินว่าโฉนดหาย เพื่อขอยกโฉนดใหม่**

มีการกระทำ 2 อัน คือ แจ้งความเท็จต่อพนักงานสอบสวน และแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานที่ดิน เป็นความผิดฐานเดียวกัน คือแจ้งความเท็จ ตามมาตรา 137

กรณีนี้ใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยึดออกไป ซึ่งมีหลักเกณฑ์ว่า

1. มีการกระทำหลายอันโดยผู้กระทำความผิดคนเดียวกัน กล่าวคือแจ้งความเท็จต่อพนักงานสอบสวน และแจ้งความเท็จต่อพนักงานที่ดิน

2. มีการละเมิดกฎหมายในฐานความผิดเดียวกัน คือแจ้งความเท็จ

3. มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกันในการกระทำผิดหลายอันนั้น คือการขอยกโฉนดที่ดิน ใหม่ กล่าวคือการแจ้งความเท็จทั้ง 2 อัน เพื่อขอยกโฉนดที่ดินใหม่

การกระทำความผิดทั้ง 2 อันจึงเป็นกรรมเดียว

ประเด็นเจตนา การแจ้งความเท็จต่อพนักงานสอบสวน ผู้กระทำประสงค์ต่อผลให้พนักงานสอบสวนรู้ ข้อความอันเป็นเท็จว่าโฉนดที่ดินหาย การแจ้งความเท็จต่อพนักงานที่ดิน ผู้กระทำประสงค์ต่อผลให้พนักงาน ที่ดินรู้ข้อความอันเป็นเท็จว่าโฉนดที่ดินหาย อาจทำให้เห็นได้ว่าต่างเจตนาอีก แต่หากพิจารณาเจตนารวมว่า ผู้กระทำเจตนาแจ้งความเท็จต่อทั้งพนักงานสอบสวนและพนักงานที่ดิน จึงเห็นได้ว่าผู้กระทำมีเจตนาเดียวที่จะ กระทำความผิด 2 อัน เมื่อเป็นเจตนาเดียว การกระทำความผิดทั้ง 2 อันย่อมเป็นกรรมเดียว

การกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่ง ในฐานเดียวกัน จะเป็นกรรมเดียวหรือ หลายกรรม น่าจะพิจารณาได้เป็น 3 แนวทาง

ตัวอย่าง : เจาะเซฟแล้วฉีกพินัยกรรมที่เก็บในเซฟ

1. เจตนาเดียวกัน และใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยึดออกไป

มีการกระทำ 2 อันคือเจาะเซฟ และฉีกพินัยกรรม

ต่างเป็นความผิดฐานเดียวกันคือทำให้เสียทรัพย์

เจตนาเดียว

ผู้กระทำมีเจตนารวมที่จะกระทำต่อทรัพย์ทั้งสองคือเซฟ และพินัยกรรม จึงเป็นเจตนาเดียวที่จะกระทำต่อทรัพย์ทั้งสอง มิใช่เจตนากระทำต่อเซฟเจตนาหนึ่ง และกระทำต่อพินัยกรรมอีกเจตนาหนึ่ง

ความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป

เข้าหลักเกณฑ์

- มีการกระทำหลายอัน โดยผู้กระทำผิดคนเดียว
- เป็นความผิดฐานเดียวกัน
- มีความมุ่งหมายเดียวกัน คือเจาะเซฟเพื่อฉีกพินัยกรรม

2. ต่างเจตนา ต่างกรรม

การเจาะเซฟ ผู้กระทำผิดมีเจตนาประสงค์ต่อผลให้เซฟทะลุ

การฉีกพินัยกรรม ผู้กระทำผิดมีเจตนาประสงค์ต่อผลให้พินัยกรรมฉีกขาด

การเจาะเซฟกับการฉีกพินัยกรรมจึงต่างเจตนาต่างกัน เมื่อมี 2 เจตนาจึงเป็น 2 กรรม

3. ต่างเจตนา แต่ความมุ่งหมายเดียว

สืบเนื่องจากข้อ 2 การเจาะเซฟกับการฉีกพินัยกรรมมีเจตนาต่างกัน

การเจาะเซฟกับการฉีกพินัยกรรมมีเจตนาต่างกันก็จริง แต่มีความมุ่งหมายเดียวกันคือเพื่อฉีกพินัยกรรม

หากนำเอาความมุ่งหมายมาเป็นตัวกำหนดว่าเป็นก็กรรมเช่นเดียวกับกรณีความผิดต่างฐานกัน เช่นบุกรุกเข้าไปข่มขืน เมื่อมีความมุ่งหมายเดียวย่อมเป็นกรรมเดียวได้

หลักการข้างต้นย่อมนำไปใช้กับกรณีลักทรัพย์ที่เอ็ม แล้วนำบัตรไปกดเงินจากตู้เอทีเอ็ม และกรณีแจ้งความเท็จต่อพนักงานสอบสวนว่าโดนต๋าย แล้วนำใบแจ้งความไปแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานที่ดินว่าโดนต๋าย เพื่อขออนุญาตที่ดินใหม่

ข่มขืนกระทำชำเรา และหลักความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป

การข่มขืนกระทำชำเราหญิงคนเดิมหลายคราว โดยในแต่ละคราวมิได้จับขังหญิงนั้นไว้เพื่อจะข่มขืนซ้ำอีก แต่เดิมศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็นกรรมเดียว อันเป็นการใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2249/2520 จำเลยจุดหญิงไปข่มขืนกระทำชำเรา 2 คืน คืนละครั้ง เป็นการกระทำต่อเนื่องกันจากเจตนาเดิมแยกออกจากกันมิได้ เป็นกรรมเดียว มิใช่ข่มขืนกระทำชำเรา 2 กระทั่งต่อมาศาลฎีกาเปลี่ยนแนวการวินิจฉัยว่าเป็นหลายกรรม เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6792/2542 จำเลยกระทำอนาจารแก่ผู้เสียหายรวม 4 ครั้ง และกระทำชำเราผู้เสียหายรวม 2 ครั้ง หลังจากกระทำความผิดในแต่ละครั้งแล้ว จำเลยมิได้ควบคุมหรือหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้เสียหายไว้เพื่อกระทำอนาจารหรือกระทำชำเราผู้เสียหายในครั้งต่อไปอีก ผู้เสียหายกลับไปที่บ้านและมาโรงเรียนตามปกติ ผู้เสียหายจึงพ้นจากภยันตรายอันเกิดจากการกระทำความผิดของจำเลยในแต่ละครั้งไปแล้ว แม้ว่าในแต่ละครั้งจำเลยจะกระทำไปโดยมีเจตนากระทำอนาจารแก่ผู้เสียหายหรือกระทำชำเราผู้เสียหายเหมือนกันก็ตาม การกระทำความผิดของจำเลยในแต่ละครั้งจึงเป็นการกระทำต่อผู้เสียหายโดยมีเจตนาต่างกัน และมีได้เป็นการกระทำต่อเนื่องกันแต่อย่างใด หากแต่การกระทำในแต่ละครั้งเป็นการกระทำที่จำเลยเกิดมีเจตนาขึ้นใหม่ในทุกครั้งที่ลงมือกระทำ มิใช่เจตนาเดิม การกระทำความผิดของจำเลยจึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน

จึงเห็นได้ว่า ศาลฎีกาได้ยึดถือหลักความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไปอีกต่อไป

หลายกรรม

การกระทำหลายอันที่ต่างคราวหรือต่างวาระกันแต่ขัดขาด เช่นลักทรัพย์วันนี้ ทำร้ายร่างกายวันพรุ่งนี้ ไม่มีปัญหาในทางวิชาการ ที่มีปัญหาคือการกระทำหลายอันต่อเนื่องกันไป หรือที่เรียกว่า การกระทำผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำผิดอีกอันหนึ่ง

วิธีการพิจารณาว่าเป็นก็กรรม จะต้องพิจารณาว่าเป็นก็เจตนา โดยพิจารณาว่า

1. มีการกระทำที่อัน
2. การกระทำแต่ละอันนั้นต้องด้วยบทบัญญัติฐานใดหรือมาตราใด
3. เจตนาของผู้กระทำจะเป็นแต่ละฐานหรือแต่ละมาตรานั้น
4. หากการกระทำใดเข้าลักษณะกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท จะเป็นกรรมเดียวในส่วนนั้น

เช่น ก. เจตนาเข้าไปข่มขืน ข. ก. ถีบพังประตูบ้านของ ข. แล้วเดินเข้าไปในบ้าน และข่มขืน

การกระทำ

1. ถีบพังประตู
2. เข้าไปในบ้าน
3. ข่มขืน

ฐานความผิด

1. ทำให้เสียทรัพย์ มาตรา 358
2. บุกรุก มาตรา 362
3. ข่มขืนกระทำชำเรา มาตรา 276

เจตนา

1. รู้สำนึกในการที่กระทำ

ประสงค์ต่อผลให้ประตูเสียหายหรือถูกทำลาย

หรือเรียกว่า เจตนาทำให้เสียทรัพย์

2. รู้สำนึกในการที่กระทำ

ประสงค์ต่อผลให้ได้เข้าไปในบ้านนั้น

หรือเรียกว่า เจตนาบุกรุก

3. รู้สำนึกในการที่กระทำ

ประสงค์ต่อผลให้ได้กระทำซ้ำเรา ข.

หรือเรียกว่า เจตนาข่มขืนกระทำซ้ำเรา

กรรม

เจตนา

หากใช้เจตนาเป็นตัวกำหนดว่ามีกี่กรรม เห็นได้ว่า มี 3 เจตนา จึงเป็น 3 กรรม ซึ่ง ศ. จิตติ ดิงศภัทย์ มีความเห็นเช่นนี้

ความมุ่งหมาย

หากใช้ความมุ่งหมายเป็นตัวกำหนดว่ามีกี่กรรม เห็นได้ว่า การกระทำทั้ง 3 อัน หรือเจตนาทั้ง 3 อัน นั้น ต่างกระทำโดยมีความมุ่งหมายเดียว คือเพื่อข่มขืนกระทำซ้ำเรา จึงเป็นกรรมเดียว

เมื่อเป็นกรรมเดียว แต่ต้องด้วยบทบัญญัติของกฎหมายอันเป็นความผิด 3 มาตรา จึงเป็นกรรมเดียว ผิดกฎหมาย 3 บท ให้ลงโทษบทหนัก ซึ่งแนวคำพิพากษาศาลฎีกาเป็นเช่นนี้

ที่กล่าวมาเป็นการกระทำความผิดฐานหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกฐานหนึ่งในทันทีทันใดหรือในวาระเดียวกัน ต่อไปจะเป็นกรณีการกระทำความผิดฐานหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกฐานหนึ่งโดยมีระยะห่างหรือต่างวาระกัน

ก. ลักสมุดฝากเงินของ ข. ไป แล้วไปถอนเงินฝากของ ข.

โดย ก. เขียนใบถอนเงิน และลงลายมือชื่อ ข.

ก. ยื่นใบถอนเงิน และสมุดฝากเงิน แก่พนักงานธนาคาร

ก. ได้เงินไปจากธนาคาร

การกระทำ

1. ลักสมุดฝากเงิน

2. ปลอมลายมือชื่อ ข. ในใบถอนเงิน

3. ยื่นใบถอนเงินซึ่งมีลายมือชื่อปลอม

4. แสดงตนว่าเป็น ข. โดยยื่นใบถอนเงินตาม 3 พร้อมสมุดฝากเงิน

ฐานความผิด

1. ลักทรัพย์ มาตรา 334

2. ปลอมเอกสาร มาตรา 264

3. ใช้เอกสารปลอม มาตรา 268

4. ฉ้อโกง มาตรา 342 (1) คือแสดงข้อความอันเป็นเท็จว่าตนเป็นเจ้าของสมุดฝากเงิน และได้เงินไป
เจตนา

1. ลักทรัพย์
2. ปลอมเอกสาร
3. ใช้เอกสารปลอม
4. ฉ้อโกง

รวม 4 เจตนา ซึ่งควรเป็น 4 กรรม

แต่ 2. ปลอมเอกสาร และ 3. ใช้เอกสารปลอมนั้น มาตรา 268 วรรค 2 ให้ลงโทษฐานใช้เอกสาร
ปลอมกรรมเดียว

และ 3. ใช้เอกสารปลอม กับ 4. ฉ้อโกง เป็นการกระทำอันเดียวกัน กล่าวคือการยื่นใบถอนเงิน กับ
การยื่นสมุดฝากเงิน เพื่อแสดงตนว่าเป็น ข. เป็นการกระทำในคราวหรือวาระเดียวกัน เมื่อเป็นการกระทำอัน
เดียวกัน จึงเป็นกรรมเดียว

จึงเหลือ 2 กรรม คือลักทรัพย์ กรรมหนึ่ง และปลอมเอกสาร ใช้เอกสารปลอม และฉ้อโกง อีกกรรม
หนึ่ง

ความมุ่งหมาย

การกระทำทั้งหมดมี 4 เจตนา แต่มีความมุ่งหมายเดียว คือเพื่อนำสมุดฝากเงินไปถอนเงินจาก
ธนาคาร จึงเป็นกรรมเดียว

คำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1374/2545 พิพากษาว่า เป็นความผิดกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท
แสดงว่าศาลใช้ความมุ่งหมายเป็นตัวกำหนดว่าเป็นกรรม

ในเรื่องการกระทำผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำผิดอีกอันหนึ่งต่างฐานกันนั้น แนวคำพิพากษาของศาลฎีกาจะ
วินิจฉัยว่าเป็นกรรมเดียวเพราะมีเจตนาเดียว กล่าวคือมีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกันนั่นเอง เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1074/2522 การที่จำเลยมีเฮโรอีนเพื่อขายจำหน่าย ก็โดยเจตนาขายจำหน่าย
การมีเฮโรอีนเพื่อขายและการขาย จึงเป็นความผิดกรรมเดียว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 949/2529 จำเลยมีและใช้เครื่องซึ่งที่ผิดอัตราอันเป็นความผิดตาม พ.ร.บ.
มาตราซึ่ง ตวง วัดฯ มาตรา 31 ในวันเวลาเดียวกัน เท่ากับว่าจำเลยมีเจตนาอันเดียว การกระทำของจำเลยจึง
เป็นความผิดกรรมเดียว

การกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งต่างฐานกัน จะเป็นกรรมเดียวหรือ
หลายกรรม น่าจะพิจารณาได้เป็น 2 แนวทาง

ตัวอย่าง : บุกรุกเข้าไปชมขึ้น

1. ต่างเจตนา ต่างกรรม

การบุกรุก ผู้กระทำมีเจตนาประสงค์ต่อผลในการเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น
การข่มขืน ผู้กระทำมีเจตนาประสงค์ต่อผลในการกระทำชำเราหญิงอื่นที่มีใช้ภริยาตน
การบุกรุก ก็กับการข่มขืนจึงต่างเจตนากัน เมื่อมี 2 เจตนาจึงเป็น 2 กรรม

ศ. จิตติ ดิงศภักย์ มีความเห็นเช่นนี้

2. ต่างเจตนาแต่ความมุ่งหมายเดียว กรรมเดียว

การบุกรุกกับข่มขืน ผู้กระทำความผิดมีเจตนาต่างกันก็จริง แต่มีความมุ่งหมายเดียวกัน กล่าวคือบุกรุกเพื่อเข้าไปข่มขืน

จึงเป็นกรรมเดียว

แนวคำพิพากษาศาลฎีกาใช้หลักนี้

จะเห็นได้ว่า ในกรณีการกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งในฐานเดียวกัน ศ. จิตติ ดิงศภักย์ ให้ใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป โดยหากผู้กระทำมีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวแล้ว กรณีเป็นกรรมเดียว ในขณะที่กรณีการกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งต่างฐานกัน ศ. จิตติ ดิงศภักย์ ให้ใช้หลักเจตนา ซึ่งหากเจตนาต่างกันย่อมเป็นหลายกรรม เช่นการบุกรุกเพื่อข่มขืน ผู้กระทำมี 2 เจตนา เป็น 2 กรรม แต่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าผู้กระทำมีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวคือเพื่อข่มขืน จึงเป็นกรรมเดียว ดังนั้น หากใช้หลักความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวแล้ว ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นการกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งในฐานเดียวกันหรือต่างฐานกันแล้ว ย่อมเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียวทั้งสิ้น

การกระทำอันเดียว ผู้กระทำมีเจตนาประสงค์ต่อผลและเจตนาเล็งเห็นผล เป็นกรรมเดียวหรือหลายกรรม

ก. ชกหน้า ข. ในขณะที่ ข. สวมแว่นตาอยู่ ก. ประสงค์ต่อผลในการทำร้ายร่างกาย ข. และ ก. เล็งเห็นผลได้ว่าแว่นตาจะแตก อันเป็นการทำให้เสียทรัพย์ ดังนี้ ก. มี 2 เจตนา เป็นความผิด 2 กรรมหรือไม่

หลัก การกระทำคราวเดียวอาจเป็นความผิดหลายกรรมได้ หากผู้กระทำเจตนาให้เกิดผลเป็นความผิดหลายกรรมหรือหลายฐาน

เห็นได้ว่า ก. มีเจตนาแท้จริงให้ ข. ได้รับบาดเจ็บ ก. มิได้เจตนาแท้จริงที่จะชกแว่นตาของ ข. แต่เมื่อ ข. สวมแว่นตาอยู่ ย่อมหลีกเลี่ยงมิได้ที่จะชกถูกแว่นตา ดังนั้น ก. ย่อมมีเจตนาแท้จริงที่จะให้เกิดผลเป็นความผิดกรรมเดียว คือทำร้ายร่างกาย มิได้เจตนาให้เกิดเป็นความผิด 2 กรรม จึงเป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท

กระทำโดยพลาดเป็นกรรมเดียว

กระทำโดยพลาดเป็นกรณีเจตนาโอน โดยโอนเจตนากระทำผิดต่อบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง หรือโอนเจตนากระทำผิดต่อทรัพย์ของบุคคลหนึ่งไปยังทรัพย์ของอีกบุคคลหนึ่ง เป็นกรรมเดียว เช่น ก. ยิงปืนโดย

มีเจตนาฆ่า ข. กระสุนพลาดไปถูก ค. ตาย ดังนี้ เจตนาฆ่า ข. โอนไปยัง ค. เป็นเจตนาเดิมหรือเจตนาเดียวกัน
นั่นเอง เป็นกรรมเดียวผิดกฎหมายหลายบท กล่าวคือพยายามฆ่า ข. บทหนึ่ง และฆ่า ค. อีกบทหนึ่ง

ความผิดสำเร็จกลับความผิดฐานพยายาม ตระเตรียม สมคบ

การกระทำความผิดเริ่มต้นจากการคิด ตกลงใจ ตระเตรียม ลงมือ (พยายาม) กระทำความผิดสำเร็จ
โดยทั่วไปกฎหมายไม่เอาผิดกับการคิด ตกลงใจ ตระเตรียม โดยเอาผิดตั้งแต่ลงมือ (พยายาม) ตามมาตรา
80 เช่นยื่นมือไปจะเอาทรัพย์ เป็นพยายามลักทรัพย์ ผิดมาตรา 334, 80 เมื่อหยิบทรัพย์ไปได้ เป็นลักทรัพย์
สำเร็จ ผิดมาตรา 334 ดังนี้ผิดมาตรา 334 บทเดียว มิใช่ผิดมาตรา 334, 80 และมาตรา 334 อันเป็นหลายบท

ความผิดบางฐานเป็นอันตราย กฎหมายจึงลงโทษตั้งแต่ก่อนตระเตรียม ได้แก่ขึ้นสมคบ บางฐาน
กฎหมายลงโทษตั้งแต่ขึ้นตระเตรียม หากมีการกระทำถึงขั้นความผิดสำเร็จแล้ว ผู้กระทำจะมีความผิดเฉพาะ
ในความผิดสำเร็จ โดยไม่ผิดฐานสมคบ ตระเตรียม เพราะความผิดสำเร็จกลับความผิดฐานสมคบ ตระเตรียม

ปัจจัยกำหนดว่าเป็นการกระทำความผิดที่กรรม

ประเทศไทยยึดหลักเจตนาในการกำหนดว่าเป็นที่กรรม แต่ยังมีหลักอื่นที่ใช้ในการกำหนด ได้แก่

- การกระทำ กล่าวคือการกระทำอันเดียวโดยธรรมชาติควรเป็นกรรมเดียว เช่น ก. ชกหน้า ข. โดยมี
เจตนาทำร้าย แต่ ข. สวมแว่นอยู่ จึงทำให้แว่นแตก ดังนี้ มีการกระทำคือการชกอันเดียว จึงเป็นกรรมเดียวผิด
กฎหมายหลายบท ทั้งทำร้ายร่างกายและทำให้เสียทรัพย์

การจุดเด็กหญิงไปกระทำอนาจาร มีการกระทำอันเดียวคือการจุด จึงควรเป็นกรรมเดียวผิดกฎหมาย
หลายบท กล่าวคือฐานพาเด็กไปเพื่อการอนาจารและพรากผู้เยาว์ แต่ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าเป็น 2 กรรม โดย
ผู้กระทำมี 2 เจตนา ทั้งเจตนากระทำต่อเด็ก และเจตนากระทำต่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

- คุณธรรมทางกฎหมาย กล่าวคือสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง เมื่อมีการกระทำละเมิดต่อ
คุณธรรมทางกฎหมายหลายประการ ย่อมเป็นหลายกรรม เช่นช่องโจรเพื่อปล้นทรัพย์แล้วต่อมาปล้นทรัพย์
สำเร็จ มีการละเมิดคุณธรรมทางกฎหมาย 2 ประการ จึงเป็น 2 กรรม กล่าวคือความผิดฐานช่องโจร ตาม
มาตรา 210 อยู่ในความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน จึงมีคุณธรรมทางกฎหมายในการคุ้มครอง
ความสงบสุขของประชาชน ในขณะที่ความผิดฐานปล้นทรัพย์ อยู่ในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ จึงมีคุณธรรมทาง
กฎหมายในการคุ้มครองกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองทรัพย์ของบุคคล

การจุดเด็กหญิงไปกระทำอนาจาร มีการละเมิดคุณธรรมทางกฎหมาย 2 ประการ เป็น 2 กรรม
กล่าวคือการคุ้มครองเด็กต่อการกระทำทางเพศ ในเรื่องพาเด็กไปเพื่อการอนาจาร ตามมาตรา 283 ทวิ วรรค
สอง และการคุ้มครองอำนาจปกครองของบิดา มารดา และผู้ปกครอง ในเรื่องพรากผู้เยาว์ ตามมาตรา 317

ดังนั้น การใช้หลักที่ต่างกันในการวินิจฉัยว่าเป็นกรรมเดียวหรือหลายกรรม จะให้ผลที่แตกต่างกันได้

สรุป

แต่เดิมประเทศไทยใช้หลักต่างกรรมต่างวาระ ในการวินิจฉัยว่าเป็นการกระทำความผิดกรรมเดียว หรือหลายกรรม ต่อมาได้เปลี่ยนมาใช้หลักเจตนา ซึ่ง ศ. จิตติ ดิงศภัทย์ เห็นว่าหมายถึงเจตนาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสอง แต่ศาลฎีกาใช้ในความหมายของมูลเหตุจูงใจหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำความผิด โดยเรียกว่าเจตนา

การกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งในฐานเดียวกัน ศ. จิตติ ดิงศภัทย์ ให้ใช้หลักความผิดกรรมเดียวที่ยืดออกไป หากผู้กระทำความผิดมีมูลเหตุจูงใจหรือวัตถุประสงค์เดียวในการกระทำความผิดหลายอันนั้น กรณีเป็นกรรมเดียว เช่นกรณีเจาะเซฟเพื่อฉีกพินัยกรรม อันเป็นการกระทำความผิดหลายอัน ในความผิดฐานเดียวกันคือทำให้เสียทรัพย์ กรณีนี้ผู้กระทำความผิดมีมูลเหตุจูงใจหรือวัตถุประสงค์เดียวกันฉีกพินัยกรรม จึงเป็นกรรมเดียว

ส่วนการกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งต่างฐานกัน ศ. จิตติ ดิงศภัทย์ ให้ใช้หลักเจตนา โดยหากเจตนาในการกระทำความผิดแต่ละอันต่างกันแล้ว กรณีเป็นหลายกรรม เช่นบุกรุกเข้าไปข่มขืน ผู้กระทำความผิดมีทั้งเจตนาบุกรุกและเจตนาข่มขืน อันเป็นเจตนาที่ต่างกันเป็น 2 เจตนา จึงเป็น 2 กรรม แต่ศาลฎีกาใช้หลักว่าหากมีมูลเหตุจูงใจหรือวัตถุประสงค์เดียวในการกระทำความผิดหลายอันนั้น กรณีเป็นกรรมเดียว กล่าวคือการทำบุกรุกนั้นเพื่อจะข่มขืน จึงมีมูลเหตุจูงใจหรือวัตถุประสงค์เดียว ซึ่งศาลฎีกาเรียกว่ามีเจตนาเดียว จึงเป็นกรรมเดียว ดังนั้น การวินิจฉัยว่าเป็นกรรมเดียวหรือหลายกรรมตามความเห็นของ ศ. จิตติ ดิงศภัทย์ กับศาลฎีกาจึงต่างกัน หากยึดหลักมูลเหตุจูงใจหรือวัตถุประสงค์เดียวในการกระทำความผิดอันหนึ่งเพื่อกระทำความผิดอีกอันหนึ่งไม่ว่าในฐานเดียวกันหรือต่างฐานกันแล้ว กรณีย่อมเป็นกรรมเดียว